chuyện Trinh thám

GIẾT CHỒNG.....BÁO THÙ CHỒNG

NGÔ-TẤM-TỰ

(Truyện có thật xảy ra đã ngoài ba mươi năm nay lần đầu, một người đàn bà An-nam đi trinh thám một cách khôn khéo nhe khăng, êm thấm như không).

Cô Liệt cũng như trăm nghìn cô đồng thôn-nữ khác, cũng khăn vuông đồng tiền, áo nâu non, thắt lưng mầu hoa-lý. Cô nức tiếng là xinh nhất làng Nghi-lồng! (một làng thuộc phủ Ninh-Giang) đôi khi quên sớm chợ chiều, cái sắc đẹp tươi-tắn, cái vẻ duyên ngân-mà của cô đã làm siêu lòng bao khách đi đường.

Nhà cô rất nghèo, mà cô lúc nào cũng tươi, dù trong lòng lo buồn đến dân cũng không tao gió lộ ra rét mặt. Cha mất sớm, cô phải lo làm ăn để phụng thờ mẹ già, năm đã hai mươi tuổi mà không tưởng gì tới đường chồng con. Mẹ cô rất đến việc ấy vẫn ấy nây không an tâm; bà mẹ phần nghĩ đến con phần nghĩ đến mình nên hai đường chưa rứt. Người trong làng thì không có ai sóng mà an xôi thì không liện. Năm qua tháng lại mẹ con vẫn xum vầy vui vẻ.

Trong bên kia, cách làng cô Liệt một con sông, có một ông chánh tuổi con tuổi — mới độ ba mươi, ba mươi mốt — người rất bảo phú, dân làng Nghi-lồng vẫn thường thường sang vay nương. Ông chánh vốn có mười mẫu ruộng bên Nghi-lồng, sợ đi lại không năng nên có nhờ người làng làm mối cho một người vợ lẽ cô trông nom ruộng-nương thay. Hễ mới sang xem mặt cô Liệt thấy cô đẹp nhan sắc thanh-tao lòng lòng ngay.

Ông chánh mình nhà nghèo cũng khó kiếm được tám chồng danh giá, thấy ông chánh là người tử-tế, còn trẻ chung, tuy phận lẽ mọn nhưng được ở gần mẹ già lại có sơn ruộng nương của ông chánh cấy cày làm ăn, nên ngỏ ý nhận nhời.

Cô cưới cheo hẳn-hoi song chỉ riêng bên làng Nghi-lồng, còn bên vợ cả thì không ai biết. — Ông chánh thỉnh-thoảng lại sang đâm bữa nửa tháng lấy cớ sang thăm ruộng, thăm lúa. Hai vợ chồng rất là tương-đắc.

Người bên Nghi-lồng sang vay thóc gạo, vợ cả ông chánh thường ở hết lòng.

— Các ông xem bên Nghi-lồng có người nào trông nom được và chịu khó thay các ông làm mồi cho một người để trông nom ruộng nương bên ấy. Mọi người đều thưa:

— Ông, thưa bà, bà nghĩ thế rất phải nhưng con gái làng chúng chúa thiếu đoan nhu nhu mà, đen như bồ hóng, chả có người nào tươm tất trông được cả. Nếu có thì chúng chúa đã xin biếu lòng.

Người vợ cả thấy nói vậy, nên không nghi ngờ gì nữa. Cô Liệt cũng được yên thân, mà tình vợ chồng ngày thêm không khít.

Bằng một hôm nhà ông chánh bị cướp vào đốt cháy sạch cả. Khi cướp đã tẩu thoát, ngọn lửa còn rực giời, người nhà không thấy bóng ông chánh, bà chánh và người con dâu, lấy làm lạ đồ sở đi tìm cũng biệt tăm. Người nói bị cướp bắt đi, người đoán chết trong đống lửa.

Hai hôm sau, thấy sắc người vợ và người con nổi ở trên sông, còn sắc ông chánh thì không thấy đâu. Nhưng có một điều là chắc ông chánh cũng không còn sống vì có người tìm thấy cái áu của ông trôi rạt vướng vào bờ sậy.

Có người sang báo tin cho cô Liệt biết, cô thở ơ như không, chẳng chút động lòng. Mẹ cô bảo cô dù sao cũng là vợ chồng, nên sang bên ấy chịu tang mới là phải.

Cô thưa:

— Sự cưới xin chỉ riêng bên nầy biết mà thôi, Con sang lễ, nhận làm vợ để chịu tang người nhà ấy ai biết con là ai, ngỏ nhờ ra rả, có phải là nhục nhã? Xin mẹ cứ để con không sang là hơn.

Người trong làng trước khen cô Liệt thế nào, bây giờ lại chê như thế. Ai ai cũng nói:

— Cái con ấy thế mà hay, ăn ở với người ta gần một tám giời, bây giờ cứ thờ ơ, lạnh nhạt như không. Con người vô tình quá.

Cô Liệt nghe thấy nhời mai mỉa cứ thản nhiên. Nét mặt lại tươi lên bội phần, cười đùa luôn.

Đi đâu thì ăn mặc cho thật gọn gàng đẹp đẽ, cái khăn vuông thắt thế nào cho thật xinh, sáu sóc làm dáng để tỏ dáng cái vẻ đẹp thiên-nhiên vốn sẵn có. Bà mẹ cô cũng không hiểu vì sao cô lại vô-tình đến thế.

Một hôm, bà mẹ đi chợ về, bắt gặp con đương quay mặt vào tường khóc nức nở. Cô Liệt thấy động, vội lau nước mắt đứng dậy nhưng không kịp, đành phải thưa với mẹ:

— Bẩy lâu con cố nuốt nước mắt, làm bộ vui tươi để cho người ngoài không rõ được ý con và để mẹ khỏi phát buồn dầu vô-ích — nhưng ý con đã định từ lâu, dầu phải chết đi nữa, con cũng tìm cho ra người giết chồng con để chồng con ở dưới suối vàng được hả dạ. Vậy mẹ thương con thì từ hôm nay trở đi cho phép con tự tiện muốn làm việc gì thì làm đừng hỏi rỗ duyên cớ.

Mấy tháng sau, cô Liệt bỏ nghề đệt vải, làm nghề chân-lấm, ngày ngày đi bán là đầu các làng quanh đấy — trước còn mua dầu bán, nay sống, dần dần qua đò sang bên làng ông chánh. Lâu là mỗi nhà mua một ít, hễ gặp bà cụ nào ngồi rồi thì dến vấn-vơ truyện bảo.

— Cụ nầy, năm ngoái chúng chúa đến nhà ông chánh mua giầu thấy nhà ngồi cầy mít san-sát, mà bây giờ chúa đến thì không biết sao trông tiêu tụy thế.

— Ấy, năm ngoái nhà ông ta bị cướp đốt phá, nhà lại giết cả hai vợ chồng và đứa con. Khốn nạn! Ông ta vẫn là người tử-tế, ai ai cũng có bụng mến.

Cô Liệt lại đến mua dầu làng khác — gặp mấy người lại kể cả nhớ tài trâu nói truyện, trước còn nói những dầu đầu rồi mới dầu động đến:

— Gớm nhà ông chánh bây giờ cướp phá tên tánh không còn gì. Tối đến đây mua dầu nghe họ nói đêm cướp ấy to lắm. Các quan cho người về rồi vết chẳng không ra, truyền ấy lại lôi đi. Thương hại ông chánh người tử-tế thế mà bị cướp nó giết.

— Cướp gì đấy, lại người trong lồng nó thế nó giết chứ gì — cướp với kiếp gì...

— Ấy chết bà nói khế chứ... mình dám đâu chắc, ngỏ thì can gia.

Bà kia lại càng nỏ mồm:

— Ở đây ai chẳng biết, còn phải dấu điếm gì... Chả có lẽ hoa bà Mịch làng Ngang. Hai nhà ấy họ vẫn thủ bẩm nhau đã lâu, nỏ cho mấy đứa dẫy-tớ giữ vờ làm cướp giết phăng đi... ai biết đó là đâu.

— Một thâm vẽ mà làm gì. Biết, nhưng tang chứng không có.

Cô Liệt cứ hỏi lột vặt mỗi nhà một tí trong khi nói truyện có hỏi xen vào thành không ai để ý mà có biết rõ sự thực, bây giờ chỉ còn cách tìm đến gần lão Bá-Mịch.

Lại ngày ngày cắp rổ đi mua giầu, gặp ai cũng than thở:

— Độ nầy tăng qua, nghe nói có cụ bà bên nầy, muốn sang vay mượn ít đồng mà không biết có ai quen dưa đến.

Họ mách cô nhà bà Hậu là thân với ông bà lắm. Hôm sau cô Liệt đến mua giầu nhà bà Hậu, đang độ hai, ba tu thì cô trả lãng lên 4, 5 xu. Ngày nào cũng đến, dần dần không mặc cả, cứ bài song là giả tiền về. Có khi lẩn-khẩn ở lại nói truyện, thấy việc gì thì làm.

— Cái sân nầy rác quá, bà đưa chổi chấu quét đỡ.

— Cối thóc nầy say giỗ, bà đưa chầu say một lúc thì song chứ gì.

Cô Liệt làm gì cũng nhanh nhẹn thoăn thoắt, bà Hậu thấy vậy đem lòng mến, có khi sẵn cơm thì giữ cô ở lại ăn cơm, lâu lâu thân như người nhà. Hỏi đến cha mẹ cô, thì cô nói ở tận dưới làng Phước, cha mẹ mất đã lâu, ở với chú thím.

Một hôm về buổi chiều, bà Hậu thấy cô Liệt đếu mang cái khăn gói to, lấy làm lạ, bèn thì cô khóc chưa mưa, vật mình than thở:

— Chú thím tôi định ép tôi lấy một đứa rất bèn bạ, chỉ đăng sách giữ phố nhà đi, không mặt mũi nào mà lấy thằng ấy được. Bây giờ tôi đi đâu không biết, nhưng thế nào cũng phải đi. Tôi thấy cô bà là chỗ tử-tế nên đến đây chào bà để đi, mà đi phen nầy thời không biết có về nữa không.

Nói xong lại khóc, khóc lại nói, thật là thảm thiết.

Bà Hậu mọi lần thấy cô vui vẻ, nay thấy cô như vậy động lòng thương, nhất định giữ cô lại không cho đi đâu. Cô Liệt không không nhất định đòi đi, bà Hậu phải giấu kín khăn gói mới giữ được cô ở lại.

Ở đấy được hơn một tháng, thì thấy bà Hậu nói chuyện sang vay thóc cụ Bá. Cô xin đi theo để gánh thóc.

Trước khi đi, cô vào trong buồng trang-điểm giấu bà Hậu, trông vào gương thấy mà mình không được đẹp cô rất bực mình.

Lúc ra ngồi trông thấy bên giầu có bông hoa hồng mới nở, cô bỗng nẩy ra một ý hay, liền hái trộm bông hoa, giữ vẻ buồng, vô mát mấy cành hoa, rồi sơa lên mà: đội mà bông cho tôn cái sắc cô lên nhiều lắm.

Ông Bá dương nằm ở sập thấy bà Hậu vào vội ngồi dậy, ông ngồi dậy không phải vì bà Hậu nhưng chính vì thấy bông cô Liệt thấp thoáng theo sau. Ông Bá mới trông thấy đã mê mệt, bụng nghĩ người dâu mà xinh đẹp thế. Cô Liệt bước vào khúm núm, e lệ ngồi ở trăng kỹ, lát lát lại đưa mắt nhìn trộm ông bà nhưa như ngây thơ, nửa như lơ là.

Ông Bá gọi vợ dã lâu, ý muốn tìm người vợ kế, đến hôm sau mới bà Hậu tên chơi, hỏi xem có là ai, người ở đâu, và nhờ bà Hậu giúm cho, sẽ tặng riêng trăm bạc.

Bà Hậu thường đêm khuya ít-tê nói truyện khuyên-lơn cô Liệt:

— Chẳng nhẽ cô cứ ở vậy sao? Lấy người trai tơ thường mà nghèo khó cả, vả lại những đứa vũ-phu, xấy nữ việc gì nó thương cảng tay, bạ cẳng chân thì khổ. Giá đi lấy lẽ những người danh giá, giầu có mà chưa con thì tôi tưởng cũng là sung sướng lắm chứ.

Cô Liệt đáp:

— Bà cứ nói chuyện không đâu, những người ấy thời ai người ta lấy đến những hạng như chúng chúa.

Bà Hậu biết cô thuận, liền đem việc ông bà nói lại. Cô Liệt trước còn khăng khăng cự tuyệt, tìm cớ chê bai, sau thấy bà Hậu nói mãi, cũng làm bộ siêu dần.

Thế là cô Liệt vài tháng sau đã nghiêm nhiên là vợ ông bà. Nhưng từ hôm cưới trở đi, cứ ông bà vào buồng thì cô ôm bụng kêu giới kêu đất:

—Ông ra ngay không thời nó đâm chết tôi bây giờ.

Như đã hơn nửa tháng, hễ ra thời thôi, vào thời có lại kêu:

— Đấy ông có ra ngay không, tôi đau lắm... kia có ba đứa nỏ theo sau ông, hai người dân ông và một người dân bà nó dương cầm giao sắp đâm tôi đấy, mau lên không thời chết cả bây giờ.

Một hôm cô Liệt dón ngõ gọi một người làng bói vào xem, cô cả ông bà ngồi đó.

Cô thầy bói reo quẻ, nói:

— Nhà này như có con-hồn lẩn-quất, phải lập đàn giải thoát không thì tai họa, (hôm trước cô đã có cho tiền và giậu phải nói như thế).

Lúc thầy bói đi rồi, cô Liệt gọi ông bà lại, đơm-đớm nước mắt, nói:

— Ông muốn cho tôi sinh nở với ông thời ông phải lập đàn giải thoát cho con-hồn ấy. Việc là việc hệ trọng, ông không nên coi thường. Nếu không thế thì cho tôi về thôi, chứ ở chồng với nhau thế nầy thì cả hai đều cực cả.

Bây giờ phải là ở chay cho con-hồn đi nơi khác, thì mới mong vợ chồng ăn ở với nhau được.

Cô Liệt nói xong, lấy tay ôm mặt khóc nức nở.

Ông bà nói:

Con-hồn nào, lại cái thằng Chánh ở Cốc chợ gì, ở làm chay thì làm chay.

Liền cho người đi thỉnh các sư vùng ấy đến, lập đàn chay giải oan, tiếng chiêng tiếng chống rộn rịp ba bốn bươi giời. Người trong làng rủ nhau đi xem như hội.

Bằng một hôm, cô Liệt đương ngồi đối diện với ông bà, đặt mình như người nghĩ ra việc gì, rồi nói với ông bà:

— Tôi quên mất, bây giờ mới nghĩ ra. Ở tài lập đàn, nhưng cũng ai, cũng ai mới được chứ. Chuông trống long-bong cả ngày thế nầy thì còn có nghĩa lý gì nữa.

Rồi có ghé vào tai ông bà nói:

— Việc nầy không nên hỏi cho ai biết. Vậy ông phải làm tờ sớ viết tên tuổi những oan-hồn ấy...

— Nhưng dừng cho người ngoài biết mới được.

— Chính vậy, ông viết xong ông đưa tôi để tôi đem lên cho vào hòm sớ, rồi chính tay tôi đặt, việc nầy không thể để các nhà sư được, nhờ lộ thì lôi-thôi.

Tối hôm ấy, ông bà lấy giấy viết tên tuổi của thân gốp lại đưa cho vợ. Cô Liệt đã gấp sẵn một tờ giấy như thế, lúc lên đàn, gấp khi bối rối, cô đánh tráo tờ giấy có chữ ông bà vào trong yếm, đem tờ giấy trắng ra đốt.

Sáng hôm sau, ông Bá không thấy cô Liệt đâu, cho người vào buồng thì buồng không, đi hỏi khắp các nhà quen cũng không ai gặp cô cả.

Trong lúc đó, trên con đường đà, cô Liệt nhẹ bước, cầm đầu đi thật nhanh.

Ở nhà, ông Bá đợi mãi... đến trưa không thấy vợ ăn cơm... chiều đến... lính trên phủ về có giấy bắt ông Bá giải đi. Các sự lục tục giải tán. Xét, nếu chuối, vàng, nắm lông chồng khắp mặt đất. Tin ông bà bị bắt, vợ ông bà trốn đâu mất, đâu rầm mọi nơi.

Lão bà lên đến phủ, quan hỏi còn một mực chối, dương gân cổ cãi thì ở buồng bên cạnh cô Liệt lững thững bước ra. Lão bà dương mắt nhìn trông mình chiếm bao, định bà miệng nói thì ông phủ giơ ra trước mặt một tờ giấy trên có mấy giòng chữ. Lão bà đấy rõ chữ mình mới viết đêm qua, không thể cãi vào đâu nữa, kêu lên một tiếng:

— Giời ơi! nó giết tôi rồi.

Mấy hôm sau, lính giải lão bà về chỉ chỗ chôn ông chánh. Cô Liệt gần hai năm nay nuôi lệ, gượng vui, bấy giờ trông thấy sương chồng, không sao cầm được nước mắt, than khóc rất thảm thiết.

Những người đi xem và người làng xưa kia vẫn chê cô lọc-bẽo, vô tình, thấy thế ai ai cũng cảm động.

Ngô-Tấm-Tự

CÁCH CHỮA TUYỆT HẾT BỆNH LẬU

Các người sau khi chứng bệnh tinh (maladie vénérienne) dư-độc còn lại thành thống ra đốt tí mỗ, nước tiểu khi trong khi vàng đều có. Có người ra như sợi chỉ (filament) từng giọt một (gouttelettes) kinh niên (chronique). Có người quí đầu lại ướt đầm. Sương thân thường thấy đau mỏi. Ăn cơm đều hoặc làm việc gì quá độ lại phục phát.

Nhờ thế là cái dư độc về chứng bệnh ấy chưa tuyệt đi hẳn, nên còn gây ông bẩm vậy. Thì dùng cộng đến 4, 5 hộp, nhẹ 2, 3 hộp, tên gọi Kim-tinh, thuốc tuyệt bệnh lậu, giá 1p 00, 1 hộp là khỏi rồi. Hiện đã nhận được nhiều giấy của các người uống khỏi gửi về cảm ơn. Xin nhận kỹ lấy hiệu 2 là có đó chẳng bị thuốc giả, có buồng làm lavage rất hợp vệ-sinh. Ghi cách lích hà giao ngân rồi nhanh chóng và cẩn thận.

Bình Hưng đại dược phòng
89, Phố Mã-Mây Hanoi — giây nói số 543

QUANG-HUNG-LONG
79 Hàng Bồ Hanoi - Tél. 181

Có bán đủ các thứ sắt, cùng các thứ hang khác, dùng về việc làm nhà cửa khai mỏ, làm ruộng, và các công nghệ.

NHÀ HỘ SINH
NGUYEN-THI-DOAN
54, Phố Hàng Trống Hanoi

Mở đã lâu năm

BÀ ĐỠ: Có bằng tốt-nghiệp trường thuốc Đông-dương. Đã làm việc hơn mười năm ở các nhà thương nhớn Bắc-kỳ

Cẩn việc cẩn thận và có quan Đốc tờ trông nom

Xin chú ý!... Xin chú ý!

Hoàng hậu bảo sản cao

Thuốc cao này chủ phong bị cho đàn bà sau khi mới đẻ khỏi sinh các chứng nguy-biến, vì nó khớ cửa huyết sinh tân huyết rất thần hiệu, và đồng ngự các khí phong hàn thứ thấp không cảm nhiễm được, người nào có uống nó chẳng cần chi ăn cay uống đắng, sóng hơ chi cả, mà cũng đỡ đa thêm thịt, phàm đàn bà sau khi sinh sản uống cao Bảo-Sản này của bà chánh Ngu-Y-Mi-nhân-Lan làm cho Hoàng-Hậu uống, mà ông Đông-Nghi cũng ấp thuốc Vệ-sanh-Đường đã làm đều thấy hiệu nghiệm. Cách dùng chỉ rõ trong toa, Giá mỗi chai 2p.00.

CÔ BẢN TẠI : MINH GIANG THƯ QUÁN DƯỢC PHÒNG
LÊ TẤT GIANG chủ nhơn
Phan-Thiết, — 2, Rue Đông-Khánh (ANNAM)

CÙNG CÁC NGÀI
có bệnh nên biết

Ông Hứa-gia-Ngư là một danh y có tiếng khắp trong Nam ngoài Bắc ai cũng điều biết, ông đùng chủ hiệu bảo-chế Thiên-hòn-Đường ở số nhà 25 phố Hàng Gọ (gần chợ Hàng-xuân) ông làm thuốc bấy tám năm nay, ông có lát xem mạch bốc thuốc, chắc bà con đã tường biết ông, bất luận lúc nào ai muốn bắt mạch xin đơn, ông vui lòng không quản tiền nong, nhiều ít, hoặc không cũng được, không quản khó nhọc, còn các thứ bào chế đăng phép không hề giả rối, các thứ kinh nghiệm về khoa phụ nữ, và các thứ cao đan hoàn tán thì rất hiệu nghiệm. Nói tóm lại là trong bào chế của ông chữa đủ các chứng bệnh, vậy bà con nên biết, mà dùng trong khi có bệnh.

Người biết ơn ông giới thiệu